

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босне и Херцеговине

Broj: S1 3 U 031568 19 U
Sarajevo, 07.07.2020. godine

Sud Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću za upravne sporove, sastavljenom od sudija Jadranke Brenjo, kao predsjednika vijeća, Maide Bikić i Branimira Orašanina, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Enise Imamović, kao zapisničara, u upravnom sporu tužitelja [redacted] iz Banja Luke, ulica Petra Preradovića [redacted], zastupanog po punomoćniku [redacted] i [redacted] advokatu iz Banja Luke, protiv rješenja broj: UP1 03-1-37-1-131-4/18 EM od 08.02.2018. godine, tužene Agencije za zaštitu ličnih podataka Bosne i Hercegovine, radi poništenja rješenja, na nejavnoj sjednici održanoj dana, 07.07.2020. godine, donio je slijedeću:

PRESUDU

Tužba se odbija.

Obrazloženje

Osporenim rješenjem tužene, broj i datum naveden u uvodu, odbijen je kao neosnovan prigovor tužitelja, izjavljen protiv Agencije za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine, zbog povrede prava na privatnost iz čl. II Ustava i čl. 6. Evropske konvencije, u vidu neosnovane i nedozvoljene obrade biometrijskih podataka podnosioca prigovora tj. njegovih otisaka prstiju.

Protiv navedenog rješenja tužitelj je blagovremeno pokrenuo upravni spor kod ovog suda. Tužbom osporava pravilnost i zakonitost pobijanog akta iz razloga predviđenih članom 11. stav 1) tačka 1. i 3. Zakona o upravnom sporu, čime je povrijeđeno njegovo pravo na privatnost, koje štite član II stav 3. tačka f Ustava Bosne i Hercegovine, kao i član 8. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu EKLJP) i član 17. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima (u daljem tekstu MPGPP). Tužitelj dalje ističe, da je pred ovim Sudom ranije pokrenuo upravni spor zbog „ćutanja administracije“ tužene, nakon čega je tužena prekinula „ćutanje“ donošenjem rješenja broj UP1 03-1-37-1-131-4/18 EM od 08.02.2018.

godine, kojim je odbila tužiočev prigovor. S obzirom da je tužilac nezadovoljan donesenim aktom, shodno članu 27. ZUS-a, proširuje predmetnu tužbu i na novodoneseno rješenje tužene. Tužilac u tužbi navodi da pobijano rješenje sadrži nedostatke iz tačke 11. ZUS-a. U prvome tužena nije pravilno, odnosno nije potpuno utvrdila činjenično stanje. Tužilac je u prigovoru isticao da IDDEEA obrađuje njegove biometrijske podatke trajno, a ne samo u svrhu izdavanja lične karte i pasoša, što bi podrazumijevalo samo prikupljanje i čuvanje podataka, dok se oni ne pohrane na identifikacione dokumente, ali ne i njihovo trajno čuvanje u centralnoj evidenciji IDDEEA-e. Tužena je pak, u pobijanom rješenju navela da IDDEEA u informacionom sistemu obrađuje otiske prstiju podnosioca prigovora u svrhu izdavanja lične karte i pasoša, što predstavlja ili nepravilno stanje, jer smatra da bi bilo pravilno da se podaci čuvaju trajno i nakon što se izdaju lična dokumenta, što je potvrdila i IDDEEA svojim dopisom i mišljenjem, priloženima uz ovu tužbu ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, odnosno nije utvrđeno koliko se dugo ti podaci čuvaju u evidenciji IDDEEA-e. Pobijano rješenje je takođe u pogledu utvrđenog činjeničnog stanja neobrazloženo, tj. protivno članu 200. stav 2. Zakona o upravnom postupku BiH, pošto ne sadrži jasno obrazloženje o utvrđenim činjenicama. Iz tih razloga rješenje je protivno načelu materijalne istine iz člana 10. Zakona o upravnom postupku. Takođe, tužena pogrešno tumači odredbe Zakona o Agenciji za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine, Zakona o ličnoj karti državljana Bosne i Hercegovine, te Zakona o putnim ispravama Bosne i Hercegovine, jer se njima nigdje ne propisuje da IDDEEA može u svojim evidencijama čuvati biometrijske podatke, koji su već pohranjeni u samim identifikacionim dokumentima. Dalje ističe da su identifikacioni dokumenti različita zakonska kategorija od evidencija, a IDDEEA-i je zakonima na koje se poziva tužena, dozvoljeno samo da obrađuje biometrijske podatke u smislu njihovog prikupljanja i pohranjivanja u same identifikacione dokumente, kao i da vodi evidencije o identifikacionim dokumentima i održava i elektronski arhivira podatke i informacije koje se vode u tim evidencijama, što ne znači da IDDEEA može i smije trajno da čuva u evidencijama biometrijske podatke, koji su već pohranjeni na identifikacionim dokumentima. Zbog toga obrada podataka u ovom slučaju nije zakonita. Navodi da je neosnovana tvrdnja tužene da se presuda Evropskog suda za ljudska prava na koju se tužilac pozivao tiče „stigmatizacije“ i da stoga nije ovdje primjenjiva. Ukoliko se pravo na privatnost iz člana 8. EKLJP krši trajnim čuvanjem biometrijskih podataka lica koja nisu osuđena za krivično djelo, ali jesu za to osumnjičena, što je potvrdio Evropski sud za ljudska prava u pomenutoj presudi, onda je trajno čuvanje biometrijskih podataka lica koja ne samo da nisu osuđena za krivično djelo, već nisu za to ni osumnjičena, svakako i bez ikakve sumnje nesrazmjerna. Nesrazmjernost trajnog čuvanja biometrijskih podataka se ogleda i u tome što isti ciljevi zaštite nacionalne i javne bezbjednosti, te spriječavanja nereda i kriminala kroz izdavanje ličnih dokumenata, mogu da se zaštite i na daleko manje intruzivan način od trenutnog trajnog čuvanja biometrijskih podataka svih građana Bosne i Hercegovine. Ti ciljevi se mogu postići uporednim korištenjem kriptografske hash funkcije i elektronskog potpisivanja. Takva bi obrada biometrijskih podataka bila srazmjerna, jer bi se ti podaci obrađivali samo tako što bi se prikupljali od građana i unosili u identifikaciona dokumenta, pri čemu bi se izračunavala i elektronski potpisivala njihova hash vrijednost, koja bi se čuvala u evidenciji IDDEEA-e, nakon toga bi se ti biometrijski podaci brisali iz centralne evidencije i

ostajali bi samo u identifikacionim dokumentima građana. Budući da isti ciljevi mogu da se postignu i bez trajnog pohranjivanja biometrijskih podataka u evidencijama IDDEEA-e, njihovo pohranjivanje nije srazmjerno. Takođe, nakon što se biometrijski podaci uzmu od građana i pohrane u njihovim ličnim dokumentima, ispunjen je legitiman cilj izdavanja ličnih dokumenata, što znači da od tog trenutka, obrada tih biometrijskih podataka prestaje da ima legitiman cilj. Dalje ističe da obrada biometrijskih podataka tužioca, tj. njihovo trajno čuvanje u evidencijama IDDEEA-e, nakon što su ti podaci uzeti od njega i pohranjeni u njegovim ličnim dokumentima, više nije vođena legitimnim ciljem i srazmjerna, a nije dokazano ni da je ona ni na koji način neophodna u demokratskom društvu. Zbog toga obrada više nije pravična, pa nije ni zakonita, te je zbog svega toga protivna i članu 8. EKLJP, tj. njome je povrijeđeno pravo tužioca na privatnost. Takođe ističe, da nigdje u pravnom poretku BiH nije jasno i izričito predviđeno trajno čuvanje biometrijskih podataka svih građana u centralizovanim evidencijama. Shodno tome, navodi da je tužena u pobijanom rješenju pogrešno utvrdila da je obrada podataka zakonita i pravična, te je pogrešno primijenila relevantne odredbe Zakona o zaštiti ličnih podataka BiH, po kojima je morala da usvoji tužiočev prigovor i zabrani takvu obradu njegovih podataka. Na kraju navodi, da je na prethodno opisani način povrijeđeno tužiočevo pravo na privatnost, jer se u njega nedozvoljeno i trajno miješa, trajnim čuvanjem njegovih biometrijskih podataka u centralizovanoj evidenciji, a to mu je pravo zaštićeno Ustavom, EKLJP-om i MPGPP-om. Predlaže da Sud donese presudu kojom se tužba uvažava, poništava u cijelosti rješenje tužene broj: UP1 03-1-37-1-131-4/18 EM od 08.02.2018. godine, te tužena obaveže da u roku od 30 dana, od dana prijema presude donese novo rješenje umjesto poništenog, uvažavajući pri tom pravno shvatanje i primjedbe ovog Suda, kao i da u istom roku naknadi tužiocu troškove ovog spora prema troškovniku, obračunatom u skladu sa Tarifom o naknadi i nagradama za rad advokata Republike Srpske.

Tužena je odgovoru na tužbu predložila da se ista odbije kao neosnovana.

Sud je ispitao zakonitost i pravilnost rješenja u granicama odredbe člana 35. Zakona o upravnim sporovima BiH („Službeni glasnik BiH“ broj: 19/02. do 74/10), pa je odlučio kao u izreci presude, iz slijedećih razloga:

Osporenim rješenjem tužene, odbijen je kao neosnovan prigovor tužitelja od 22.06.2018. godine protiv Agencije za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu IDDEEA) zbog neosnovane i nedozvoljene obrade biometrijskih podataka. Prema obrazloženju pobijanog rješenja, tužena je ocijenila da je IDDEEA na osnovu zakonom propisanih nadležnosti obradila, odnosno pohranila otiske prstiju tužitelja, prikupljene od strane nadležnog organa prilikom izdavanja lične karte, odnosno izdavanja putne isprave – pasoša.

Po ocjeni ovog upravnog vijeća, osporeno rješenje je doneseno pravilnom primjenom materijalnog propisa, nakon predhodno pravilnog utvrđenja odlučnih činjenica.

Prilikom ocjene zakonitosti konačnog osporenog akta pred ovo vijeće se postavilo pitanje da li je u konačnici postupak obrade posebne kategorije ličnih

7

podataka tj biometrijskih podataka u svrhu izdavanja lične i pasoša, a koji je sprovela IDDEEA, izvršen u skladu sa zakonskim propisima. Naime, prema Zakonu o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“ broj: br. 49/2006, 76/2011 i 89/2011 - ispr.), obrada ličnih podataka porazumijeva bilo koju radnju ili skup radnji koje se vrše nad podacima, bilo da je automatska ili ne, a posebno prikupljanje, unos, organizovanje, pohranjivanje, prerađivanje ili izmjenu, uzimanje, savjetovanje, korištenje, otkrivanje prenosom, širenje ili na drugi način omogućavanje pristupa podacima, svrstavanje ili kombinovanje, blokiranje, brisanje ili uništavanje. Članom 9. stav 1. navedenog Zakona, propisano je da je zabranjena obrada posebnih kategorija ličnih podataka, osim izuzetaka propisanih u stavu 2. ovoga člana, kojim je između ostalog u tački g), ako je to od posebnog javnog interesa ili u drugim slučajevima propisanim zakonom. U ovim slučajevima, zakon mora sadržati konkretne odredbe o adekvatnim mehanizmima zaštite. Dakle, obzirom da se radi o obradi biometrijskih podataka u svrhu izdavanja lične karte odnosno pasoša, relevantni materijalno- pravni propis je Zakon o ličnim kartama BiH („Sl. glasnik BiH“, br. 32/2001, 16/2002, 53/2007, 56/2008 i 18/2012) kao i Zakon o putnim ispravama BiH („Službeni glasnik BiH“ broj: 4/97, 1/99, 9/99, 27/00, 32/00, 19/01, 47/04, 53/07, 33/08, 39/08 i 60/13). S tim u vezi, članom 6. Zakona o ličnim kartama, taksativno su navedeni podaci o državljaninu Bosne i Hercegovine, koji se evidentiraju prilikom podnošenja zahtjeva za ličnu kartu, te je između ostalog pod tačkom 10. istog člana naveden i otisak prstiju. S druge strane, Zakon o putnim ispravama BiH u članu 19. stav 3. propisuje također obavezu davanja biometrijskih podataka za izdavanje pasoša.

Imajući u vidu navedene zakonske odredbe, u konkretnom slučaju pravilno je tužena osporenim rješenjem utvrdila da je IDDEEA na osnovu zakonom propisanih nadležnosti obradila, odnosno pohranila otiske prstiju tužitelja, prikupljene od strane nadležnog organa prilikom izdavanja lične karte, odnosno izdavanja putne isprave – pasoša. Ovo iz razloga što iz stanja spisa proizilazi da je IDDEEA kao nadležni organ za obradu ličnih podataka, u konkretnom slučaju na osnovu izričitih zakonskih ovlašćenja, izvršila obradu posebne kategorije ličnih podataka tj otisaka prstiju u svrhu izdavanja lične kartne odnosno pasoša.

Neosnovani su prigovori tužitelja da je tužena u osporenom rješenju nepotpuno utvrdila činjenično stanje, odnosno nije utvrdila koliko se dugo ti podaci čuvaju u evidenciji IDDEEA-e. Ovo iz razloga što u konkretnom postupku i nije bilo u nadležnosti IDDEEA-e da određuje dužinu roka čuvanja takvih podataka, pa samim time ni tužene. Naime članom 8. Zakona o agenciji za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu BiH, propisana je nadležnost i djelokrug IDDEEA-e, gdje je između ostalog u stavu 3. tačka c) i d) propisano da vodi evidenciju ličnih karata i pasoša, dok je stav 4. istog člana, propisano da je IDDEEA isključivo nadležna za tehničko održavanje i elektronsko arhiviranje podataka i informacija koje se vode u evidencijama definiranim u stavu (3) ovog člana, kao javnog dobra na nivou Bosne i Hercegovine. Međutim stavom 5. istog člana, izričito je propisano da IDDEEA nije vlasnik podataka pohranjenih u evidencijama definiranim u stavu (3) ovog člana, nego je to izvorni organ. Dakle, izvorni organ u konkretnom slučaju jeste Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske iz razloga što je ono u skladu sa članom 7. Zakona o ličnim

7
kartama BiH, nadležno za izdavanje, poništavanje i zamjenu ličnih karata, pa i za određivanje roka čuvanja podataka, na osnovu kojih se isti izdaju. Stoga je IDDEEA-a na zakonit i pravilan način izvršila, obradila i pohranila biometrijske podatke tužitelja, što je i tužena u osporenom rješenju pravilno utvrdila.

Dalje neosnovani su prigovori tužitelja u kojima ističe da je IDDEEA-i dozvoljeno samo da obrađuje biometrijske podatke u smislu njihovog prikupljanja i pohranjivanja u same identifikacione dokumente, kao i da vodi evidencije o identifikacionim dokumentima i održava i elektronski arhivira podatke i informacije koje se vode u tim evidencijama, što ne znači da IDDEEA može i smije trajno da čuva u evidencijama biometrijske podatke, koji su već pohranjeni na identifikacionim dokumentima. Ovo iz razloga što u skladu sa gore citiranim članom 8. stavom 4. propisano da je isključivo nadležna za tehničko održavanje i elektronsko arhiviranje podataka i informacija koje se vode u evidencijama definiranim u stavu (3) ovog člana, gdje spadaju i biometrijski podaci, obzirom da se na osnovu njih izdaju lične karte odnosno pasoš i kojima IDDEEA vodi evidenciju.

Paušalni i neutemeljeni su prigovori tužitelja u kojima se poziva na povredu članu 8. EKLJP, kojim je povrijeđeno pravo tužioca na privatnost. Ovo iz razloga što u konkretnom slučaju IDDEEA izvršila obradu otiska prstiju tužitelja isključivo u svrhu izdavanja lične karte i to na osnovu izričitih zakonskih ovlašćenja u zakonom propisanom postupku, niti je dokazao da je navedenom obradom u konkretnom slučaju povrijeđeno njegovo pravo na privatnost. Samim tim nema mjesta ni na pozivanje na presudu Evropskog suda za ljudska prava, obzirom da nije dokazao da su navedeni podaci upotrebljeni protiv tužitelja na bilo koji način.

Ostali prigovori tužitelja nisu od značaja za drugačije rješavanje ove upravne stavri.

Kako su u pobijanom rješenju sadržani valjani razlozi o činjenicama, koje u cijelosti uvažava i ovaj sud, te s obzirom da se osporeno rješenje zasniva na pravilno utvrđenom činjeničnom stanju, pravilnoj primjeni pravila postupka koji je prethodio donošenju pobijanog konačnog upravnog akta i pravilnoj primjeni materijalnog prava, to tužba nije osnovana, pa je u smislu odredbe člana 37. stav 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima BiH („Službeni glasnik BiH, broj: 19/02 do 74/10), odlučeno kao u izreci ove presude.

ZAPISNIČAR
Enisa Imamović

PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUĐIJA

Jadranka Brenjo

Sud Bosne i Hercegovine, Sarajevo, ul. Kraljice Jelene br. 88
Telefon: ++ 387 33 707 100, 707 596, 707 597; Fax: ++ 387 33 707 321